

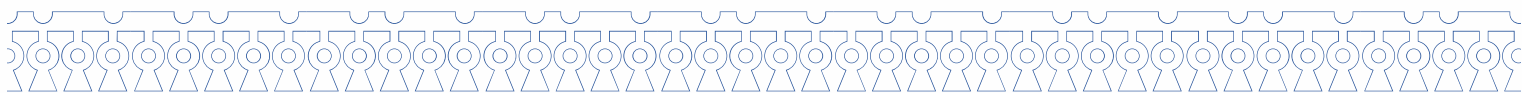
ULLENSAKER
KOMMUNE

06/2024

**HANDLINGSPLAN MOT RASISME,
DISKRIMINERING OG HATEFULLE
YTRINGER
ULLENSAKER 2024-2028**

Innhold

Bakgrunn.....	3
<i>Utarbeidelse av handlingsplanen</i>	<i>3</i>
<i>Medvirkning/involvering</i>	<i>3</i>
Definisjoner.....	3
<i>Hva er rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer?</i>	<i>3</i>
Rasisme.....	3
Diskriminering.....	4
Hatefulle ytringer	4
Mål og visjon.....	4
<i>Målet med handlingsplanen</i>	<i>4</i>
<i>Hvordan skal målene nås?</i>	<i>4</i>
<i>Mulighetslandet.....</i>	<i>4</i>
Skape liv	4
Tar tid	5
Innsatsområder	5
<i>Innsatsområde 1: Kunnskap og dialog</i>	<i>5</i>
Eksisterende tiltak Kunnskap og dialog	5
Mulige nye tiltak Kunnskap og dialog	6
<i>Innsatsområde 2: Møteplasser</i>	<i>6</i>
Eksisterende tiltak Møteplasser	6
Mulige nye tiltak Møteplasser	7
<i>Innsatsområde 3: Demokrati</i>	<i>7</i>
Eksisterende tiltak Demokrati	7
Mulige nye tiltak Demokrati.....	8
<i>Innsatsområde 4: Barn og Unge</i>	<i>8</i>
Hva kan du gjøre selv?	8
Gode råd for oppfølging av tema på skole	9
Nyttige lenker	9
<i>Innsatsområde 5: Arbeid og inkludering.....</i>	<i>9</i>
Eksisterende tiltak: Arbeid og inkludering	9
Implementering og oppfølging	10
Kilder og referanser	11

Bakgrunn

Denne handlingsplanen er utarbeidet på bakgrunn av verbalforslag nr. 1, PS 152/22 Budsjett og økonomiplan, KST 12.13.22):

«Det skal utarbeides en ny revidert handlingsplan mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer for Ullensaker kommune. Planen skal bidra til å forebygge rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer gjennom økt kunnskap og kompetanse i befolkningen. Planen skal legges ut på høring slik at innbyggere, organisasjoner, råd og andre har mulighet til å komme med innspill til planen. Planen ligger i dag til grunn for bl.a. våre tilskudd til tiltak/aktiviteter mot rasisme og den nye planen skal også legge til rette for dette.»

Utarbeidelse av handlingsplanen

Handlingsplanen har blitt utarbeidet av en tverrsektoriell arbeidsgruppe, ledet av SLT-koordinator i kommunen. Det tverrsektorielle arbeidet er viktig for å synliggjøre at alle sektorer har et ansvar i dette arbeidet.

Regjeringen har flere planer for å forebygge og bekjempe rasisme og etnisk diskriminering i det norske samfunnet. Arbeidsgruppen har blant annet lagt Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering – ny innsats 2024–2027, til grunn for arbeidet. Arbeidsgruppa har også hentet inspirasjon fra andre kommuner som har utarbeidet lignende planer.

Kommunens tidligere handlingsplan mot rasisme og diskriminering fra 2008/2009 er ikke lenger gjeldende, og arbeidsgruppa har derfor ikke latt denne være førende for utforming av tiltak.

Medvirkning/involvering

De kommunale rådene fikk anledning til å komme med innspill til arbeidsgruppa i den innledende fasen av arbeidet. Arbeidsgruppen ønsket da innspill knyttet til aktuelle utfordringer, viktige temaer, spesifikke tiltak og om noen spesielle personer/grupper burde involveres i arbeidet. I tillegg har arbeidsgruppen tatt med innspill fra relevante aktører i kommunen. Innspillene er tatt med inn i arbeidet med innsatsområder og tiltak. Handlingsplanen har vært på åpen høring før ferdigstilling.

Definisjoner

Hva er rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer?

Grunnloven § 98 fastsetter at «Alle er like for loven. Intet menneske må utsettes for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling». Et samfunn uten diskriminering er en forutsetning for likestilling og like muligheter. Det finnes ikke én allmenngyldig forståelse av begrepet rasisme og det er heller ikke definert i lov på samme måte som diskriminering. Det er ulik forståelse av hva som kjennetegner rasisme og hvor stort omfanget er. Videre kan det være vanskelig å skille begrepene rasisme og diskriminering fra andre former for krenkelser slik som hets, trakassering, mobbing og hatefulle ytringer (Arbeids og inkluderingsdepartementet, 2023, s. 10).

Rasisme

Rasisme er i smal betydning oppfatninger, holdninger eller handlinger som deler mennesker inn i påståtte «raser» hvor noen hevdes å være mer verdifulle enn andre. I dag brukes begrepet rasisme også i vid betydning om flere former for etnisk diskriminering som ikke nødvendigvis bygger på forestillingen om «menneskeraser», men som også skjer på basis av andre kjennetegn som nasjonalitet, utseende, kultur eller religion.

Rasisme kommer til uttrykk både i ekstreme ideologier og vold og i mer hverdagslige holdninger og handlinger der folk diskrimineres på grunn av sin etniske bakgrunn. Felles for de ulike formene for rasisme er at enkeltpersoner reduseres til representanter for en gruppe (Store norske leksikon, 7.2.24).

Diskriminering

Diskriminering er det samme som usaklig forskjellsbehandling.

Å forskjellsbehandle vil si å behandle en person dårligere enn en annen på grunn av personens funksjonsevne, religion, hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, kjønn, seksuell legning og kjønnsidentitet, leveform eller politisk orientering (ung.no).

(Lov om likestilling og forbud mot diskriminering- likestillings- og diskrimineringsloven – Lovdata)

Hatefulle ytringer

Stigmatiserende, nedsettende, krenkende, sjikanerende eller truende ytringer som rammer individets eller en gruppes verdighet, anseelse og status i samfunnet ved hjelp av språklige og visuelle virkemidler som fremmer negative følelser, holdninger og oppfatninger basert på kjennetegn – som for eksempel etnisitet, religion, kjønn, nedsatt funksjonsevne, seksuell orientering, alder, politisk syn og sosial status (Likestillings- og diskrimineringsombudet, 2018). Hets inkluderer, i motsetning til begrepet hatefulle ytring, også ytringer som retter seg direkte mot noen som individ, og ikke en gruppetilhørighet. Også slike ytringer kan oppleves som problematiske og ha uønskede konsekvenser. I litteraturen kan denne typen hets også falle inn under bredere begreper som «uønsket adferd» eller «plagsomme henvendelser» (Kommunal og distriktsdepartementet (2024, 03. januar) www.hatogtrusler.no)

Mål og visjon

Visjon: Ullensaker er en rasismefri kommune.

Målet med handlingsplanen

Målet med handlingsplanen er at den skal bidra til å forebygge rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer gjennom økt kunnskap og kompetanse i befolkningen. Planen skal bidra til å bygge et samfunn med sterkere fellesskap og like muligheter for alle.

Hvordan skal målene nås?

Planen er bygget opp rundt 5 innsatsområder med tilhørende tiltak. Tiltakene skal bidra til en helhetlig innsats mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer i Ullensaker kommune. Planen har en varighet på fire år (2024-2028). Planen gir en oversikt over nåværende tiltak og forslag til mulige nye tiltak. Disse tiltakene bør vurderes nærmere.

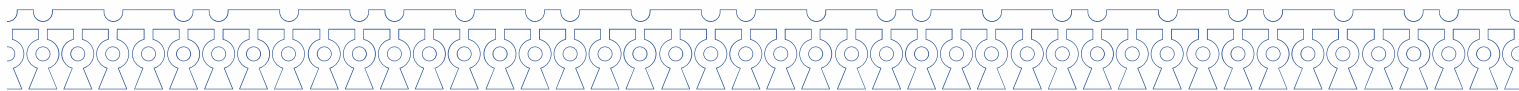
Arbeid mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer krever innsats over tid, og det kan ta tid før det gir noen effekt. Det skal legges frem årlig orientering om status på tiltakene som vil kunne gi en indikasjon om framgangen.

Mulighetslandet

Ullensaker kommunes visjon som “Mulighetslandet” favner bredt ved at både dagens og fremtidens innbyggere og virksomheter får oppmerksomhet, samtidig som visjonen setter en positiv og offensiv retning for alle. Muligheter for alle innebærer omtanke for alle. For å redusere rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer må vi sammen skape en generell forståelse av lokalsamfunnet. Vi må jobbe for større forståelse av hverandres kulturer og identitet og tettere på hverandre gjennom gode samarbeid.

Skape liv

For å få dette til må vi tilpasse interesser mot et bærekraftig samfunn der vi tenker helhetlig og langsiktig om tjenesteutvikling, kunnskapsbasert om by- og stedsutvikling, og vi må tenke folkehelse i alt vi gjør. Dersom dette blir bærende elementer i vår tenkning om fremtidens samfunnsutvikling er vi på et spor som bidrar til et godt og trygt samfunn.

Tar tid

Arbeidet for en rasismefri kommune vil ta tid, men det er viktig at det legges inn tidlig innsats spesielt hos de yngre generasjonene. Måltrettet innsats over tid vil kunne gi gode resultater i form av større respekt for hverandre, som videre kan bidra til å oppnå visjonen om et rasismefritt Ullensaker.

Vi når målene blant annet gjennom:

- Kompetanseløft for ansatte.
- Fortsette samarbeid med lag og foreninger – Det inkluderer og gir en mer generell forståelse av lokalsamfunnet.
- Fortsette samarbeid med privat næringsliv. F.eks. arrangementer og skapende aktivitet med flerkulturelt innhold.
- Styrke samarbeidet internt i kommunen.
- Styrke kommunens kommunikasjonskanaler mot innbyggere.

Innsatsområder

1. Kunnskap og dialog
2. Møteplasser
3. Demokrati
4. Barn og Unge
5. Arbeid og inkludering

Innsatsområde 1: Kunnskap og dialog

Kunnskap om ulike kulturer og identiteter fremmer forståelse og respekt for mangfold. Det bygger broer mellom samfunnsgrupper, forbedrer kommunikasjon og beriker samfunnet med ulike perspektiver. Dette styrker samhørigheten og forebygger konflikter, og er essensielt for å skape en inkluderende og harmonisk samfunnskultur.

Ullensaker kommune legger opp til at ansatte utvikler forståelse og ferdigheter knyttet til å håndtere og motvirke rasisme og diskriminering. Skolen må aktivt arbeide med å hindre diskriminering og bekjempe rasisme, ved å implementere varierte og passende tiltak i tråd med læreplanen (udir.no).

Eksisterende tiltak Kunnskap og dialog

Eksisterende tiltak	Ansvar
Undervisning om mangfold, vennskap og kommunikasjon	Enhet FBU
Miljøgrupper	Enhet FBU
Samtalegrupper for Ungdom	Enhet FBU
Markering av ulike dager, verdensdager	Enhet FBU, Enhet Kultur
Aktivitetsplikt etter opplæringsloven	Sektor Oppvekst
Forebygging året rundt (grunnskole)	SLT-koordinator
Nettside med gode nettressurser	Enhet Kommunikasjon

Opplæring i temaer menneskeverd, identitet og kulturelt mangfold som står sentralt i læreplanen <u>1.2 Identitet og kulturelt mangfold udir.no</u>	Sektor Oppvekst
---	-----------------

Mulige nye tiltak Kunnskap og dialog

Mulige nye tiltak	Ansvar	Status/Oppfølging	Økonomiske konsekvenser
e-Læringskurset om likestilling, mangfold og diskriminering som del av opplæringsprogram i kommunen (<u>Nytt e-læringskurs om likestilling, inkludering og mangfold Bufdir</u>)	HR	Må utredes	Utredning krever ressurser utover dagens handlingsrom og må vurderes ved årlig budsjetttrunde
Mangfoldssertifisering (kurs)	Kommunaldirektører PKT, HS, Oppvekst	Må utredes	Mellom 29.000 – 52.000 ekskl. mva. Pr. deltaker
<u>Stopp hatprat</u> – Internasjonal ungdomsbevegelse mot hatprat. Har samlinger, kurs, workshops m.m.	Ungdomsråd/ungdommer	Må utredes	Utredning krever ressurser utover dagens handlingsrom og må vurderes ved årlig budsjetttrunde
Rasismeveileder (<u>diskriminert.no - Digitalt veileder for håndtering av rasisme og diskriminering</u>)	Alle sektorer	Må utredes	Gratis
Endringsagenter		Må utredes	Utredning krever ressurser utover dagens handlingsrom og må vurderes ved årlig budsjetttrunde
Deltakelse i årlig konferansen mot rasisme (regjeringen) hvert år, Kultur- og likestillingsdepartement	Enhet Kultur	Årlig i tilknytning til FNs internasjonale dag mot rasisme 21. mars	Utredning krever ressurser utover dagens handlingsrom og må vurderes ved årlig budsjetttrunde

Innsatsområde 2: Møteplasser

Ullensaker kommune har mange møteplasser for barn, unge og voksne. Åpne møteplasser er steder hvor alle kan møtes og det er gratis å være. De åpne møteplassene skal oppleves som åpne, trygge, tilgjengelige og inkluderende for flere - uavhengig av funksjonsnivå, etnisitet, alder og religion. Slike møteplasser kan være alt fra benker, parker og lekeplasser til bibliotek, ungdomshus, nærmiljøsentret eller gratis arrangement.

De åpne møteplassene er veldig viktige for å møte flere behov og tilrettelegge for mangfold og inkludering, møter på tvers av generasjoner eller bidrar til å utjevne sosiale- og kulturelle forskjeller. Slik sett vil disse møteplassene kunne bidra til å bekjempe diskriminering og utenforskap. I tillegg til kommunale tilbud er det mye som skjer i regi av frivilligheten og andre aktører. Disse blir ikke nevnt spesielt i denne planen, men er et svært viktig bidrag i dette arbeidet.

Eksisterende tiltak Møteplasser

Eksisterende tiltak	Ansvar
Atlas	Enhet Kultur
Ungdomshusene Huset og Calypso	Enhet FBU
Bibliotekene Jessheim og Kløfta	Enhet Kultur

Frivilligsentralen/frivillighetens hus	Enhet Kultur
Gnist – foajeen på Kulturhuset	Enhet HR
Global Gathering festivalen	Enhet Kultur
Musikkterapi Kulturskolen	Enhet Kultur (avsluttes juni 2024)
Fritidsklubb for mennesker med ulike funksjonsnedsettelse	Enhet Kultur
Gratis ferietilbud	Ungdomsklubbene
Inkluderings tiltak med IMDI tilskudd	Enhet Kultur
Fadder tiltak/ordning for barn og unge	Enhet Bymiljø og enhet Kultur

Mulige nye tiltak Møteplasser

Mulige nye tiltak	Ansvar	Status/Oppfølging	Økonomiske konsekvenser
Global møteplass – formidling av kulturelle mangfold	Enhet Kultur	Må utredes og sees i sammenheng med andre pågående prosjekter	Utredning krever ressurser utover dagens handlingsrom og må vurderes ved årlig budsjetttrunde
Bruke nærmiljøsentersatsningen aktivt mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer.	Sektor Oppvekst	Under arbeid	Utredning krever ressurser utover dagens handlingsrom og må vurderes ved årlig budsjetttrunde

Innsatsområde 3: Demokrati

Kommunen legger til rette for dialog, medvirkning og åpen debatt

Et demokratisk samfunn kjennetegnes ved at hele befolkningen har like rettigheter og muligheter til å delta og bruke sine ressurser. I Ullensaker skal vi ha et åpent og inkluderende lokalsamfunn der alle støtter opp om viktige demokratiske verdier som respekt, toleranse, ytringsfrihet, trosfrihet og mangfold.

Ytringsfrihet er en grunnleggende menneskerett og en forutsetning for demokratiet. Ullensaker kommune vektlegger en tydelig og åpen dialog om ytringsfrihetens muligheter og begrensninger. Vi tolererer ikke ytringer som sprer hat mot andre mennesker. Noen ytringer er forbudt etter norsk lov, men også andre hatefulle ytringer kan ha alvorlige konsekvenser for enkeltpersoner, grupper og hele samfunnet.

Eksisterende tiltak Demokrati

Eksisterende tiltak	Ansvar
Flerkulturelt råd, eldreråd, Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (KRMNF), Ungdomsråd	Sektor PKT/ sektor HS

Demokratiske verdier fremmes gjennom aktiv deltakelse i hele opplæringsløpet. Dette er nedfelt i ny læreplan som innføres høsten 2020 (jfr. verdigrunnlaget i overordnet del (Demokrati og medvirkning, udir.no) og det tverrfaglige temaet Demokrati og medborgerskap (udir.no)).	Barnehagene og skolene i Ullensaker kommune
Skolevalg på Ullensaker voksenopplæring	Enhet voksenopplæring
Mangfoldsrådgiver på Jessheim videregående skole, bistår også Ungdomsskolene	Imdi

Mulige nye tiltak Demokrati

Mulige nye tiltak	Ansvar	Status/oppfølging	Økonomiske konsekvenser
Benytte SLT-koordineringsgruppe sin kompetanse i større grad enn tidligere	SLT-koordinator	I oppstartsfasen	Ingen
Forebygging. Aktivt forebygge sammenstøt i Ullensaker mellom ytterliggående grupper og befolkningen, i tett samarbeid mellom politi, kommune og frivillighet	Politiråd	Må utredes	Utredning krever ressurser utover dagens handlingsrom og må vurderes ved årlig budsjetttrunde
Fellesorientering med fokus på rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer i kommunestyret fra de ulike rådene en gang i året	Kommunestyret	Må utredes	Møtegodtgjørelse
Utarbeide en erklæring om rasismefri kommune	Kommunestyret	Må utredes	Utredning krever ressurser utover dagens handlingsrom og må vurderes ved årlig budsjetttrunde

Innsatsområde 4: Barn og Unge

Ingen barn skal diskrimineres eller behandles urettferdig. Det inkluderer også at ingen barn skal utsettes for rasisme. Dette er nedfelt i barnekonvensjonen, som fastslår at alle barn har de samme rettighetene uten forskjellsbehandling og uten hensyn til blant annet hudfarge, opprinnelse, kjønnsidentitet, språk, religion, funksjonshemming eller meninger ([Rasisme - Vær en god antirasist! - Redd Barna](#)).

Barn og unge har et særlig rettslig vern mot krenkelser på skolen, som rasisme og diskriminering, gjennom opplæringsloven. Opplæringsloven gir alle elever rett til et trygt og godt skolemiljø. Skolen skal ha nulltoleranse mot «krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering», herunder rasisme. Skolen skal forebygge brudd på retten ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helse, trivsel og læring til elevene ([Handlingsplan mot rasisme og diskriminering – ny innsats 2024–2027 \(regjeringen.no\)](#)).

Hva kan du gjøre selv?

Samtaler med barn rundt rasisme.

- Vær bevisst på ord som du og andre bruker.

- Still spørsmålet: Kan dette ordet eller denne handlingen være rasistisk og såre andre?
- Tør å være en god venn. Det betyr enormt mye at du sier i fra.
- Vær den som sier “nei dette er ikke greit”. Å tørre å være den som reagerer på den litt dårlige spøken som faktisk var rasistisk.
- Ved å være oppmerksom og si i fra, kan du bidra til å endre holdninger, forebygge og bekjempe rasisme.
- Du må tørre å si i fra dersom du er vitne til en rasistisk hendelse, at noen sier noe rasistisk, eller at noen blir utestengt.

Gode råd for oppfølging av tema på skole

- Gjennomgå temaet (rasisme og diskriminering) på foreldremøter, eventuelle foreldrekvelder hvor foresatte kan få veiledning i hvordan ha en god samtale med barna rundt diskriminering, (antisemittisme) og rasisme.
- Definerer av rasisme, (antisemittisme) og diskriminering.
- Oppfølging av saker i skolen. Skolene i Ullensaker/Norge møter daglig rasistiske ord og uttrykk. Det er viktig å ha gode rutiner for å følge opp både eleven som er mottager av og den som uttrykker rasismen.
- En god måte å bekjempe rasisme og diskriminering er opplysning. Fortelle om historie, forklare ordbruken. Ansvarliggjøring bruken av rasisme og diskriminering.
- De voksne må gå foran med et godt eksempel.

Nyttige lenker

- [Målgruppen \(umv.no\)](https://umv.no)
- [Stopp hatprat – Bevegelsen mot hatprat](#)
- [Diskriminering | Amnesty International Norge](#)
- [Hverdagsrasisme: hva gjør du når rasismen skjer rett foran øynene dine? | UNICEF](#)
- [Rasisme - Vær en god antirasist! - Redd Barna](#)
- [Hva er rasisme? — Ung.no](#)
- [Hatytringer – hjelp, råd og kunnskap | Bufdir](#)
- [Slett meg hjem - Slett meg.no](#)
- [Du bestemmer – lær om personvern, nettvett og kildekritikk](#)
- [LDO - Jobbe for likestilling](#)
- [Hatefulle ytringer på internett – Politiet.no](#)
- [Hva er forelskelse? Les mer om kjærlighet og forelskelse her! \(ungdomstelefonen.no\)](#)

Innsatsområde 5: Arbeid og inkludering

Hovedmålet for Regjeringens integreringspolitikk er at flere innvandrere deltar i arbeid og samfunnsliv. Rasisme og diskriminering er barrierer for deltakelse på alle samfunnsarenaer, og arbeidet på dette feltet er en viktig del av innsatsen for å få til vellykket integrering (nettside IMDI, 18.1.2024). Befolkningen i Ullensaker har et relativt lavt utdanningsnivå, noe som påvirker tilknytningen til arbeidslivet. Det er også en stor andel innbyggere med innvandrerbakgrunn i kommunen. Dette gir utfordringer knyttet til språk, kultur og samfunnsforståelse – både i arbeidslivet, familielivet og utdanningssektoren. NAV Ullensaker jobber spesifikt med aktivering til utdanning og jobb, og god inkludering i arbeidsmarkedet, som et tiltak for å forebygge rasisme og diskriminering. Dette gjelder alle grupper som kan være utsatt for rasisme og diskriminering. Alle ansatte i NAV skal ha kompetanse innenfor inkludering og mangfold. De ansatte i NAV gjenspeiler befolkningen for øvrig, og det er stort mangfold av ulike kulturer, språk og funksjonsnedsettelse blant veilederne.

Eksisterende tiltak: Arbeid og inkludering

Eksisterende tiltak	Ansvar
Individuell jobbstøtte (IPS) - nav.no	NAV
Arbeid med støtte - nav.no	NAV

Øvre Romerike jobbservice (jobber aktivt ut mot arbeidsgivere med mål om inkludering og arbeid)	NAV
Syssetning, språkbud og arbeidsnorsk (prosjektmidler fra Statsforvalteren).	NAV
<u>Jobbsjansen IMDi</u>	NAV
<u>Kvalifiseringsprogrammet - nav.no</u> er en lovpålagt tjeneste i NAV-kontoret. Målsetningen er å gi tett og individuell oppfølging av deltakerne, og at de skal ha en overgang til arbeid.	NAV
Prosjekt barnefamilier: familier som har økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt. Målsetning er å bistå de til å bli økonomisk selvforsørget	NAV
WorkOp.: Rekrutteringstreff for ungdom	NAV
Opprettet en markedskontakt som skal jobbe spesifikt med flyktninger og arbeidsgivere	NAV
<u>Menn i helse - Din vei til fagbrev og jobb</u> Opplæringstiltak i regi av NAV. Gjennom praksis og tilrettelagt videregående løp, vil kandidatene få fagbrev som helsefagarbeidere	NAV
Ullensakermodellen (koble handlingsplanen opp mot modellen for å sikre varig tilknytning til arbeidslivet)	NAV
Klart språk i forvaltningen	NAV
NAV er månedlig på besøk hos ungdomsklubben Atlas for veiledning ifht. søknadsskriving, utvikling av CV og andre jobbrelaterte spørsmål som ungdom trenger hjelp med	NAV
Språkmentorprosjekt	NAV

Implementering og oppfølging

SLT-koordinator koordinerer arbeidet rundt planen. Hver enhet bør vurdere de eksisterende og foreslåtte tiltak i lyset av økonomisk situasjon. Arbeidet forankres på et overordnet nivå i Folkehelseforumet hvor alle sektorer er representert.

Planen kan revideres løpende ved behov, men skal i sin helhet revideres etter 4 år.

Kilder og referanser

- Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering ny innsats 2024-2027: [Handlingsplan mot rasisme og diskriminering – ny innsats 2024–2027 \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no/contentassets/4538c7392f3d417a8d7cc48965a603c9/et-samfunn-for-alle---regjeringens-handlingsplan-for-likestilling-av-personer-med-funksjonsnedsettelse-des-2019.pdf)
- Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion 2020-2023: [Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion 2020–2023](https://www.regjeringen.no/contentassets/023227879f06471793113a7f116e71b9/210624-handlingsplan-lhbtq-.pdf)
- Regjeringens handlingsplan for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse 2020-2025: [Regjeringens handlingsplan for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse 2020–2025: <https://www.regjeringen.no/contentassets/4538c7392f3d417a8d7cc48965a603c9/et-samfunn-for-alle---regjeringens-handlingsplan-for-likestilling-av-personer-med-funksjonsnedsettelse-des-2019.pdf>](https://www.regjeringen.no/contentassets/4538c7392f3d417a8d7cc48965a603c9/et-samfunn-for-alle---regjeringens-handlingsplan-for-likestilling-av-personer-med-funksjonsnedsettelse-des-2019.pdf)
- Regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold (2023–2026): [Regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold \(2023–2026\)](https://www.regjeringen.no/contentassets/023227879f06471793113a7f116e71b9/210624-handlingsplan-lhbtq-.pdf)
- Regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika 2021–2024: <https://www.regjeringen.no/contentassets/023227879f06471793113a7f116e71b9/210624-handlingsplan-lhbtq-.pdf>
- Handlingsplan mot diskriminering av og hat mot muslimer 2020-2023: <https://www.regjeringen.no/contentassets/b2a6fd21c6a94bae83d5a3425593da30/handlingsplan-mot-diskriminering-av-og-hat-mot-muslimer-2020-2023.pdf>
- Regjeringens strategi mot hatefulle ytringer 2016–2020: <https://www.regjeringen.no/contentassets/09fc5dbac22043dda68cfcd97d3d2909/status-strategi-mot-hatefulle-ytringer-mai-2020.pdf>
- Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven): [Lov om likestilling og forbud mot diskriminering \(likestillings- og diskrimineringsloven\) – Lovdata](#)
- Grunnloven kapittel 5: [Kongeriket Norges Grunnlov - E. Menneskerettigheter – Lovdata](#)
- Konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne: [Konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne – Lovdata](#)
- Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven): [Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett \(menneskerettsloven\) – Lovdata](#)
- U-report Norge: Hva mener barn og unge om rasisme? [daCZWfXQ9vRhloYsE4Z7E1oglr9cybeHeLpo1sQXNXo2SnFJlq.pdf \(unicef.no\)](https://www.unicef.no/daCZWfXQ9vRhloYsE4Z7E1oglr9cybeHeLpo1sQXNXo2SnFJlq.pdf)
- Forskningsrapport: Holdninger til jøder og muslimer i Norge 2022: https://www.hlsenteret.no/forskning/jodisk-historie-og-antisemittisme/holdningsundersokelsene/holdningsundersokelsen-2022/hlsenteret_holdninger_til_joder_og_muslimer_web.pdf
- Veileder om forebygging og håndtering av hatefulle ytringer, hets og trusler mot politikere og kandidater [Hat og trusler – Veileder om forebygging og håndtering av hatefulle ytringer, hets og trusler mot politikere](#)